

Uunga siunnersuut: Inatsisartut Suleriaasiata allanngortinneqarnera (Ataatsimiititaliat ataatsimiinnerini paasissutissat isertuussassat atortussallu isertuussassat suliarineqartarneri, Naalagaaffiit Peqatigiit ataatsimeersuarnerannut Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiiffiannullu qinerseriaatsip allanngortinneqarnera, Inatsisartunut ilaasortat partiillu aalajangiiffigisassatut siunnersuutaasa aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassaasa allaaserineqartarnerata Naalakkersuisunut nuunneqarnera, apeqquteqaat tunngavigalugu oqallinnerni Inatsisartut oqaaseqaateqarsinnaanerannut periarfissap atorunnaarsinneqarnera, § 37 malillugu apeqquteqartarnermut suleriaatsip erseqqissarneqarnera, Inatsisartut ukiuata aallartittarnerata ukiakkullu ataatsimiinnerup ammarneqartarnerata immikkoorerisa erseqqissarneqarnera, apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuutitik tunniussisarnermut kingusinnerpaamik tunniussisarinnissamut piffissaliineq, ullormi ataatsimiiffiusussami tullermi oqaluuserisassani immikkoortut nalunaarutigineqassaarneri, Inatsisartut Siulittaasoqarfiannut sinniisussat Inatsisartut ataatsimiinnerinik aqutsisinnaalernerat, Inatsisartut nersornaasiisarneri taamaaqataannillu tunniussisarneri pillugit aalajangersakkap atorunnaarnera, aalajangiiffigisassatut siunnersuutit, apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnerit akunnerlu apeqquteqarfiusinnaasoq eqqarsaatigalugit piffissat oqaaseqarfiusinnaasut allanngortinneqarneri, sivisunerusumik oqaaseqarsinnaanermik qinnuteqartarnermut piffissaliussap allanngortinneqarnera, ilaqutariiussutimi isiginiagassanik pingaarutilinnik tunngaveqartumik najuutinngikkallarsinnaalernerq, piffissat sulinngiffeqarfiusut najuutinngikkallarnerillu ukiumoortumik nalunaarummi nalunaarsorneqarnissaannut pisussaaffiup atorunnaarsinneqarnera kiisalu sinniisussanik ataatsimiigiqqusisarneq.)

pillugu

Suleriaatsimut Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneernejarneranut

ISUMALIUTISSIISUTAA

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Vivian Motzfeldt, Siumut, siulittaasoq

Inatsisartunut ilaasortaq Mimi Karlsen, Inuit Ataqtigiit, siulittaasup tullia

Inatsisartunut ilaasortaq Justus Hansen, Demokraatit

Inatsisartunut ilaasortaq Nikkulaat Jeremiassen, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqtigiit

Inatsisartunut ilaasortaq Jens Napaattooq, Partii Naleraq

Inatsisartunut ilaasortaq Siverth K. Heilmann, Atassut

Inatsisartunut ilaasortaq Tillie Martinussen, Suleqatigiissitsisut
Inatsisartunut ilaasortaq Aleqa Hammond, Nunatta Qitornai

1. Aallaqqaasiut

Inatsisartut Suleriaasiata allanngortinneqarnissaanik siunnersuut manna 2019-imi oktobarip ulluisa 24-anni Inatsisartuni siullermeerneqarnermini Suleriaatsimut Ataatsimiititaliamut suliarineqaqqittussanngortinneqarpoq.

Siunnersuut Siulittaasoqarfimmit saqqummiunneqarpoq, suleriaatsillu annertunerusumik nutarterneqarnissaata immikkoortoralugu siulleq. Immikkoortup aappaata upernaakkut ataatsimiinnissami aggersumi ingerlanneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Ataatsimut isigalugu suliniut annertoorujussuaq pineqarpoq, 2017-imi Inatsisartut isumasioqatigiissinneqarneranni tamatumalu kingorna Siulittaasoqarfiup partiillu Inatsisartunut ilaasortaataasa siulittaasuisa akornanni ataatsimiittarnerni ersersitsinernik kissaatinillu annerusumik tunngavilik.

Siunnersuummi immikkoortut assigiinngitsut siullermeerinninnermi tamanit tapersorsorneqartutut isikkoqarput. Taakkunanga immikkut erseqqissarneqarsinnaapput:

- Naalagaaffiit Peqatigiit ataatsimeersuarnerinut qinersisarneq:

Naalagaaffiit Peqatigiit ataatsimeersuarnerinut qinerseriaatsip allanngortinneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq inissat qinigaaffiup ingerlanerani partiit angissusii malillugit ukioq ataasiakkarlugu paarlakaajaanneqartussanngorlugit. (Siunnersuummi § 1, nr. 2-3)

- Paasissutissat isertuussassat:

Ataatsimiinnerup ataatsimiititaliamut paasissutissanik isertuussassanik saqqummiussiviusup oqallisiginniffiusulluunniip internettimut attaveqarani elektroniskiusunillu atortoqarani ingerlanneqarnissaata aalajangernissaanut ataatsimiititaliat periarfissinneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq. (Siunnersuummi § 1, nr. 1)

- Inatsisartut ukiuata aallartittarfia ukiakkullu ataatsimiinnerup ammarneqarnera:

Tullianik ileqquusumik ataatsimiinnissap qaqugu pinissaa Inatsisartut ileqquusumik ataatsimiinneri tamaasa aalajangersartassagaat siunnersuutigineqarpoq. Ukiuni kingullerni suleriaasiusoq naapertorlugu taamaalilluni ukiakkut ataatsimiinnerup aallartinnerata Inatsisartut ukiuata aallartinnera assigisariaqanngilaa. (Siunnersuummi § 1, nr. 10)

- Ullormi ataatsimiiffiusussami tulliuuttumi oqaluuserisassani immikkoortut nalunaarutigineqartarnerat:

Ullormi ataatsimiiffiusussami tulliuuttumi oqaluuserisassani immikkoortut ataasiakkat ataatsimiinnerup naannginnerani ataatsimiinnermik aqutsisumit nalunaarutigineqartarnissaannik aalajangersakkap atuukkunnaarsinneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq. (Siunnersuummi § 1, nr. 12)

- Ataatsimiinnermik aqutsineq – Siulittaasoqarfimmut sinniisussat:

Siulittaasoq siulittaasullu tullii kisimik pinnatik, kisiannili aamma siulittaasup siulittaasup tullii salu sinniisussaasa Inatsisartut ataatsimiittarfianni ataatsimiinnermik aqutsisinnaanissaasa erseqqissarneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq. (Siunnersuummi § 1, nr. 13)

- Inatsisartut nersornaasiisarneri taamaaqataannillu tunniussisarneri:

Inatsisartut nersornaasiisarneri taamaaqataannillu tunniussisarneri pillugit Inatsisartut isumaqatigiinniartarnissaat pillugu aalajangersakkap peerneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq. (Siunnersuummi § 1, nr. 14)

- Ilaqutariiussutsimi isiginiagassanik pingaarutilinnik tunngaveqartumik najuutinngikkallarsinnaalerneq:

Siulittaasoqarfik (ullumikkutut ullut 14-it tikillugit napparsimanerup allatulluunniit akornuserneqarnerup saniatigut) najuutinngikkallarnissamut akuersisinnaalissasoq siunnersuutigineqarpoq, taamatut qinnuteqarneq ilaqutariiussutsimi isiginiagassanik pingaarutilinnik imaluunniit pissutsinik immikkut ittunik allanik tunngaveqarpat Siulittaasoqarfiup naliliinera malillugu itigartissallugu naapertuuttussaannngitsumik. Tamatumani assersuutit taaneqarsinnaapput ernerisap panigisalluunniip apersortinnissaanut peqataasinnaanissamik imaluunniit apparisap napparsimmavimmi uninnganerani meeqqami paarisinnaanissaannik Inatsisartunut ilaasortap kissaateqarnera. (Siunnersuummi § 1, nr. 20)

- Piffissat sulinngiffeqarfiusut najuutinngikkallartarnerillu pillugit ukiumoortumik nalunaarummi naatsorsusiaq:

Inatsisartunut ilaasortat piffissat sulinngiffeqarfisasa najuutinngikkallarfigisaasalu ukiumoortumik nalunaarummi kisitsisitigut takussutissiarineqartarnissaannik piumasaaqatip atuukkunnaarsinneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq. (Siunnersuummi § 1, nr. 21)

- Sinniisussamik ataatsimiigiaqqusisarneq:

Inatsisartunut ilaasortap najuutinngikkallarnerani Inatsisartut Siulittaasoqarfiat aalajangersimasumik periaaseqarneq malillugu aatsaat sinniisussamik

ataatsimiigiaqqusisarpooq naajuutinnikkallarneq sivikinnerpaamik ullunik 14-inik sivilissuseqassagaangat. Ulluinnarni suleriaatsip tamatuma suleriaatsimut ilanngunneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq. (Siunnersuummi § 1, nr. 22)

Immikkoortut taakku siullermeerinninnermi tamanit isumaqatigiissutaarpasimmata Suleriaatsimut Ataatsimiititaliap taakku isumaliutissiissuummi matumani immikkut suleriarineqarnissaat pissutissaqartinnigilaa.

Immikkoortut allat siullermeerinninnermi assigiinngitsunik isumaqarfigineqarput. Immikkoortut taakku isumaliutissiissuummi immikkoortumi 2-mi sammeneqarput.

Tamatuma saniatigut siullermeerinninnermi suli suliniutissanik assigiinngitsunik aalajangersakkanillu atuuttunik allannngortitsinissanik kaammattuuteqartoqarpoq. Suleriaatsimut Ataatsimiititaliap naatsorsuutigaa Siulittaasoqarfiup kaammattuutit pineqartut suleriaatsip allannngortinneqarnissaanut siunnersuutip Siulittaasoqarfiup upernaakkut ataatsimiinnermut saqqummiunniagaanut (immikkoortoq 2) ilanngullugit isumaliutigineqarumaartut.

2. Siunnersuummi immikkoortut isumaqatigiinnigissutaasut

2.1. Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiiffiannut qinersisarnermut suleriaaseq

(Siunnersuummi § 1, nr. 2-3)

Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiiffiannut qinerseriaatsip allannngortinneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq inissat qinigaaffiup ingerlanerani partiit akornanni ilaasortaatitaqassuseq malillugu ukiullu ataasiakkaarlugit paarlakaanneqartussanngorlugit. Taamaaliornikkut partiit amerlanerusut peqataatitaqarsinnaalissapput, taamalu Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiiffianni sulineq pillugu misilittagaqalerlutillu ilisimasaqalissallutik.

Siunnersuutip peqatigitillugu malitsigissavaa sinniisuutitap sinniisussaatalu partiinit kattusseqatigiinnilluunniit assigiinngitsuneersuunnginnissaat. Tamatumunnga tunngaviuvoq sinniisussaq sinniisuutitamit Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiiffianni naalackersuinikkut suleqatigiinnut allanut ilaappat, minnerunngitsumik parteeqatigiit immikkoortut taakku marluk naalackersuinikkut immikkut ungasikkaangata, tamanna Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiiffiata sulinerani ulluinnarni sulineri ajornartorsiutinik pilersitsisinnaasarmat.

Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiiffianni sulineri misilittagaqalernissamut periarfissap siammarnunissaanik Siulittaasoqarfiup kissaateqarsimanera ataatsimiititaliap pitsaasutut isigivaa. Peqatigitilluguli ataatsimiititaliap tamatuma illuatungaa siunnersuutip siullermeerneqarnerani erseqqissarneqartoq maluginiarpaa, tassalu suut tamaasa eqqarsaatigalugit sinniisuutitatta Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiiffianni Kalaallit

Nunaata soqutigisai siuarsarsinnaanerussagaat ukiut amerlanerusut ingerlanerini misilittakkanik katersinissamut attaveqaatinillu pilersitsinissamut periarfissiisoqarpat.

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup tamanna tunngavigalugu Siulittaasoqarfimmut **kaammattuutigaa** siunnersuutip tassunga tunngasortaata peerneqarnissaanik kingusinnerpaamik pingajussaaneerinninnissamut allannguutissatut siunnersuuteqaqqullugit.

2.2. Aalajangiiffigisassatut siunnersuutit allaffissornikkut aningaasatigullu kingunerisassaasa allaaserineqartarneri

(Siunnersuummi § 1, nr. 5-7)

Aalajangiiffigisassatut siunnersuut ullumikkut siunnersuutip allaffissornikkut aningaasatigullu kingunerisassaasa allaaserineqarnerinik ilaqartinneqartartussaavoq. Piumasaqaatip tamatum (aalajangiiffigisassatut siunnersuutit Inatsisartumut ilaasortanit partiinilluunniit saqqummiunneqartut eqqarsaatigalugit) atuukkunnaarsinneqarnissaa taarsiullugulu aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassat allaaserineqarnerisa Naalakkersuisut akissuteqaatigisartagassaanni ilanngunneqartalernissaat siunnersuutigineqarpoq. Siunnersuutikkut siunertarineqanngilaq kingunerisassanik allaaserinninnerit maannakkornit annertunerullutilluunniit sukumiinerunissaat (illuatungaaniilluunniit).

Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuuteqarnermut atatillugu aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassat allaaserineqarsimanissaannik ullumikkut piumasaqaataasup ulluinnarni ilaasortarpassuarnit naammassiuminaatsutut misigineqartarnera siunnersuummut tunngaviuvoq. Siunnersuutip eqqarsaatigineqartup kingunerisassaasa qulaajarneqarnissaanut Inatsisartut Allattoqarfiannit ikiorserneqarnissaq aamma/imaluunniit § 37 malillugu apeqquteqarnissaq annertuutigut ilaasortat periarfissatuarisarpaat.

§ 37 malillugu apeqquteqarnissaq pisariaqartillugu, piumasaqaat ”aporfissatut” isigineqarsinnaavoq, minnerunngitsumik siunnersuutissamik eqqarsaatigineqartumik suliaqarneq piffissaq tunniussereersimaffissaq sioqquutitsiarlugu aallartinneqarpat, taamalu akissutinik pissarsiniarnissamut piffissaqartoqarani.

Taamaattumik piumasaqaat pakatsinernik kinguneqartarsimavoq.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip kingunerisassaasa qulaajarneqarsimanissaannik piumasaqaatip tamakkiisumik atuukkunnaarsinneqarnissaa taamaattoq aaqqiissutitut pissusissamisunngitsutut illersorneqarsinnaanngitsutulluunniit isikkoqarpoq: Inatsisartut – saqqummiussisummi oqaatigineqartuttut - qulaajarluarneqarsimasunik tunngaveqarlutik aalajangiisinaanissaat immiini pissusissamisoortumik piumasaqaataavoq, sattaaserluni aalajangiisoqannginniassammat, aalajangiinerup inuiaqatigiinnut qanoq akeqarnissaata naatsorsuutigisariaqarnera, taamatullu aamma nunami innuttaasunut suliffeqarfinnullu sunik kinguneqarnissaa naatsorsuutigisariaqarnerisooq, nalullugit.

Taamaattorli siunnersuutip malitsigissavaa eqqarsaatigineqarsinnaammat oqaluuserisassanut siunnersuutiniq ilanngussaartoqartarsinnaanera kingunerisassai akissuteqaammi qulaajarneqarsinnaanngitsunik, tamanna paasissutissanik katersinissamik imaluunniit nalilersuilluni misissuinernik ima annertutigisunik piumasaaqatitaqassappat qulaajaaneq nassuiaasiornikkut pisariaqarluni. Taamaalluni allannguutissatut siunnersuutigineqartukkut kingunerisassai ilisimasaqarfiginagit annertuumik sunniuteqarsinnaasunik Inatsisartut aalajangiisinaanissaat ammaanqassaaq.

Taamatuttaaq siunnersuutip malitsigissavaa, Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmit uparuarneqartutut, siunnersuuteqartoq periarfissinneqassammat siunnersuuteqarsinnaanissaminut siunnersuutip kingunerisinnaasai ilisimasaqarfiginagit. Tamanna aamma ajoqutaasinnaasutut isigineqarsinnaavoq.

Inatsimmut nassuiaatini takuneqarsinnaavoq Siulittaasoqarfiup tamanna eqqumaffigisimagaa, kisiannilu taamatut siunnersuuteqarnerup siunertarisimagaa kissaatit ”*ukiuni kingullerni ataavartumik sakkortuumillu Inatsisartuni partiinit amerlanernit sinniisinit saqqummiunneqartarsimasut*” naammassineqarnissaat.

Ataatsimiititaliap takusinnaavaa siunnersuut taanna pillugu isummat siullermeerinninnermi assigiinngissimasut, taamatullu aamma tamatuminnaq ataatsimiititaliap suliarinninnerani isumaqatigiittoqarsinnaasimanngitsoq.

Ataatsimiititaliali suleriaatsimik allanngortitsinerit tamanit ilalernerqarlutik naammassiniarneqartarnissaat kissaatiginartippaa. Inatsisartut aalajangiinissaminut tunngavissaat siunnersuutilluunniip tutsuiginassusia sanngiillisinngikkaluarlugit periarfissanik nukillalaartarnernik pakatsisarnernillu pisartunik pinngitsoortitsinnaasunik ujartuinissamut suli piffissaqarnerunissaq ataatsimiititaliap taamaattumik pisariaqartippaa.

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup tamanna tunngavigalugu Siulittaasoqarfimmut **kaammattuutigaa** siunnersuutip tassunga tunngasortaata peerneqarnissaanik kingusinnerpaamik pingajussaaneerinninnissamut allannguutissatut siunnersuuteqaqqullugit, siunnersuutip suleriaatsimik nutarterinerup immikkoortuata aappaa sioqqullugu isumaliutigeqqinneqarnissaa siunertaralugu.

2.3. Apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnernut atatillugu Inatsisartut oqaaseqaateqartarnerat

(Siunnersuummi § 1, nr. 8)

Apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnernut atatillugu Inatsisartut oqaaseqaatissaattut siunnersuuteqarsinnaaneq ulluinnarni sulinermi ataatsimiinnermik aqutsisumit, taamatullu aamma siunnersuuteqartunit, aqukkuminaatsutut paasinarsisimavoq. Inatsisartut oqaaseqaataasa pingaaruteqassusiviat peqatigitillugu killeqarsimavoq, inatsisartut oqaaseqaataat naalakkersuinikkut kaammattuutitut pisussaaffiliinngitsutut taamaallaat

pissuseqarmata. Inatsisartut oqaaseqaataat pillugit aalajangersakkap suleriaatsimit peerneqarnissaa misilittagaalersut tunngavigalugit siunnersuutigineqarpoq

Ataatsimiititaliap nassuerutigaa inatsisartut oqaaseqaatissaattut siunnersuutip ilusissanut piumasagaatinik atuuttunik naammassinnissimanissaata qularnaarniarnera ataatsimiinnermik aqutsisumut siunnersuuteqartumullu unammillernarsinnaasarmat. Tamatumunnga pissutaavoq apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnerup sulii ingerlanerani siunnersuut suliarineqarlunilu ataatsimiinnermik aqutsisumut tunniunneqartarmat.

Ataatsimiititaliap taamatuttaaq eqqumaffigaa suleriaatsip allanngortinneqarnissaanut siunnersuummut 2016-imi upernaakkut ataatsimiinnermi oqaluuserineqartumut nassuiaatini ilisimatitsissutigineqarmat inatsisartut oqaaseqaateqarnerisigut naalakkersuinikkut (pisussaaffiliinngitsumik) ersersitsinissamut siunnersuuteqarsinnaalernikkut neriuutigineqarsimagaluartut aalajangiiffigisassatut siunnersuutit ikilisi manngitsut.

Taamaattorli ataatsimiititaliap takusinnaavaa siullermeerinninnermi inatsisartut oqaaseqaateqarsinnaanerisa attatiinnarneqarnissaa partiinit arlalinnit ersersinneqartoq.

Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Siumup, Inuit Ataqatigiit, Demokraatit, Suleqatigiissitsisut Nunatta Qitornaasalu sinniisuutitaasa Siulittaasoqarfiup tunngavilersuutai innersuussutigalugit siunnersuut ilalerpaat.

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartup Partii Naleqqap sinniisuutitaata Inatsisartut oqaaseqaataasa inatsisitigut pituttuisuusarnissaat takorusunnerusimagaluarpaat. Naallu pissutsit taamaangikkaluartut Inatsisartut oqaaseqaataat apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnermut inerniliussatut Naalakkersuisunullu naalakkersuinikkut siunnerfissatut pingaarutilimmik atuuffeqarput naleqarlutillu.

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartup Partii Naleqqap sinniisuutitaata tamanna tunngavigalugu Siulittaasoqarfiimmu **kaammattuutigaa** siunnersuutip tassunga tunngasortaata peerneqarnissaanik kingusinnerpaamik pingajussaaneerinninnissamut allannguutissatut siunnersuuteqaqqullugit.

2.4. § 37 malillugu apeqqutit

(Siunnersuummi § 1, nr. 9)

Ukiuni kingullerni pisuni assigiinngitsuni Naalakkersuisut akissuteqarnissamut pisussaaffiata piumasagaatillu § 37 malillugu apeqqutinut atuuttut sumut killeqarneri Naalakkersuisunit apeqquserneqartarsimapput. Taamaattumik siunnersuut § 37-ip nutaamik oqaasertalerneqarneranik imaqarpoq, apeqquteqartarnermut akissuteqartarnermullu erseqqinnerusumik killiliisunik.

Siunnersuummi § 37-ip oqaasertalerneqarnerata pisortat suliassaataat pillugit apeqqutit

akissuteqarfigineqarnissaannut Naalakkersuisut pisussaaffeqarnerat malitsigaa. Pisussaaffilli atuutinngilaq Naalakkersuisut paasissutissanik akissuteqarnissaminnut atugassaminnik pissarsisinnaangippata, malunnartumik piffissaq nukissallu paasissutissanik akissuteqarnissamut atugassanik pissarsiniarnermut atortariaqassappata, imaluunniit paasissutissat kissaatigineqartut nipangiussisussaataitanermut ilaatinneqarpata.

Ataatsimiititaliap maluginiarpaa siunnersuut pissutsinut ullumikkut atuuttunut sanilliullugu Naalakkersuisut akissuteqartarnissamut pisussaaffiata killilerneqarneranik malitseqassanngitsaq.

Akerlianik aalajangersagassatut siunnersuutip siunertaraa, pisut qulaani taaneqartut eqqaassanngikkaanni, Naalakkersuisut § 37 malillugu apeqqutit akissuteqarfigineqarnissaannut pisussaaffeqarnerata nalornngissutigineqannginnissaata qularnaarneqarnissaa.

Ullumikkut tamanna nalornngissutigineqartarpoq.

Naalakkersuisut assersuutigalugu piffissami kingullermi pisuni assigiinngitsuni § 37 malillugu apeqqutit aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnut namminersorlutik oqartussanit pigineqartunut tunngasut akissuteqarfigineqarnissaat itigartittarsimavaat. Aalajangersakkakut siunnersuutigineqartukut Naalakkersuisut pisussaaffilerneqassapput paasissutissat kissaatigineqartut pissarsiariniarnissaannut, aatsaallu aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiup taakku tunniukkumangippagit Naalakkersuisut akissuteqannginnissaminnut periarfissaqassallutik.

Ataatsimiititaliap maluginiarpaa Naalakkersuisut akissuteqarnissamut pisussaaffiata killilerneqarnissaanut siunnersuutigineqartukut § 37 malillugu apeqqutit akissuteqarfigineqarnissaannut pisussaaffiup pisariaqartoq sipporlugu killilerneqartariaqannginnera pingaartutut isiginiarneqarsimasut ilagigaat. Tamatumunnga tunngaviuvoq § 37 malillugu apeqquteqarsinnaaneq Inatsisartut Naalakkersuisunik nakkutilliinerannut ilaamat, akissuteqaataasartullu ilaasortanut sakkussaallutik pingaarutillit, ilaatigut ilaasortaatut siunnersuuteqarnissamut piareersarnermut atatillugu, taamatullu aamma akissuteqaatit tamanut saqqummiunneqartarnerisigut Naalakkersuisut suliaat inuiaqatigiinnilu pissutsit pillugit innuttaasut paasisimasaqarnissaat peqatigitillugu qularnaarneqartarmat.

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup tamanna tunngavigalugu siunnersuut ilalerpaa.

2.5. Apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissanik nalunaaruteqartarnerit

(Siunnersuummi § 1, nr. 11)

Apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuutit ataatsimiinnerup ingerlanerani ingerlaavartumik nalunaarutigineqarsinnaanerit 2015-imi ammaanneqarpoq. Oqallinnerit

massakkorpiaq pisunik annerusumik aallaaveqarnissaasa qularnaarneqarnissaa siunertaasimavoq. Ingerlaavartumilli tunniussisalernerup oqaluuserisassani immikkoortut amerlassusiisa tamarmiusut malunnartumik amerleriarnerat kingunerisimavaa. Apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuutinik ingerlaavartumik tunniussisarnerup taamatuttaaq ataatsimiinnerup ingerlanneqarnerata pilersaarusiorneqarsinnaanera ajornarnerulersissimavaa Inatsisartullu ataatsimiittarfianni matumani unnukkut ataatsimiittarnerit pisariaqalersissimallugit. Peqatigitillugu takuneqarsinnaasimavoq apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuutit ataatsimiinnerup ingerlanerani tunniunneqartut amerlanerpaartaasa, apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuutit tunniussinissamut piffissarititamut ilaatinneqannginnissaanni siunertarineqarsimasutut, massakkorpiaq pisunut immikkut attuumassuteqannginnerat.

Taamaattumik misilittakkat tamakku tunngavigalugit Siulittaasoqarfiup siunnersuutigaa apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuutinik tunniussinissamut piffissarititap siunnersuutinut allanut atuuttup, tassalu ataatsimiinnerup aallartinnissaa sapaatit akunnerinik tallimanik sioqqullugu, eqquteqqinneqarnissaa. Apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut massakkorpiaq pisunut immikkut attuumassuteqarpat allatigullu immikkorluinnaq pissutissaqarpat piffissaliussap sanioqqunneqarnissaa Siulittaasoqarfiup suli akuersissutigisinnaassavaa.

Ataatsimiititaliap takusinnaavaa ataatsimiinnermi ingerlasumi ilaasortat siunnersuutaat 80-init ikinnerunngitsut oqaluuserisassanut ilanngunneqarsimasut, taakkununnga ilaallutik apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuutit 19-it. Apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuutit arfineq-marluk ataatsimiinnerup aallartinnerata kingorna tunniussaapput. Tamatuma saniatigut apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuutit suli sisamat teknikikkut misissuataagassanngortinneqarsimapput. Assersuutigalugu 2014-imi ukiakkut ataatsimiinnissamut ilaasortat siunnersuutaat oqaluuserisassanut ilanngunneqarsimasut 67-iupput, taakkununnga 21-it apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuutaallutik.

Taamaalilluni apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuutit piffissaliussap atuukkunnaarsinneqarnerata kingorna amerlisimasutut isikkoqanngillat. Akerlianik ilaasortat siunnersuutaat tamarmiusut amerleriarsimapput. Tamatumunnga pissutaasinnaavoq apeqquteqaat aallaavigalugit oqallinnissamik siunnersuuteqarsinnaanermut piffissap atuukkunnaarsinneqarneratigut ataatsimut isigalugu ilaasortat partiillu ilaasortat siunnersuutaannik suliaqarnissaminnut piffissaqarnerulersimanerat.

Ilaasortat siunnersuutaasa 2014-imiit 2019-imut 20 %-ingajammik amerleriarsimanerata Naalakkersuisut Inatsisartullu namminneq allaffeqarfiat annertorujussuarmik suliassaqarnerulersiinnarsimannigilaat. Tamatuma aamma ataatsimiititaliat Inatsisartullu suliassaqarnerulersissimavaat, ilaasortallu sulinerminni ilaqutariinnut inussiarnersumik atugassaqartinneqarnissaannik siunertaqarneq angujuminaannerulersissimallugu.

Siunnersuut ilaatigut tamanna tunngavigalugu isigineqassaaq.

Ataatsimiititaliilli aamma takusinnaavaa siullermeerinninnermi partiit arlallit ersersitsimmata apeqquteqaat aallaavigalugu siunnersuuteqarsinnaanermut piffissaliussaqaqnginnerup attatiinnarneqarnissaa kissaatigalugu.

Isiginiagassat siunnersuummut tunngaviusut kiisalu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnerit massakkorpiaq pisunut immikkut attuumassutillit pisariaqanngitsumik mattunneqannginnissaannik isiginiagassap tamarmik naammassineqarsinnaanerannut periarfissat ataatsimiititaliap ujartorsimavai.

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup tamanna tunngavigalugu Siulittaasoqarfimmut **kaammattuutigaa** apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuutit qaqugukkut tunniunneqareersimanissaannik piffissap siunnersuutigineqartup ataatsimiinnerup aallartinnissaa sioqqullugu sapaatit akunnerinut marlunnut sivikillillugu kingusinnerpaamik pingajussaaneerinninnissamut allannguutissatut siunnersuuteqaqqullugit.

2.6. Piffissat oqaaseqarfiusinnaasut

(Siunnersuummi § 1, nr. 16-18)

Akunnerni apeqquteqarfiusinnaasuni apeqquteqarnermut akissuteqarnermullu piffissat oqaaseqarfiusinnaasut minutsinit marlunnit minutsimut ataatsimut sivikillineqarnissaat siunnersuutigineqarpoq. Tamanna apeqqutit amerlanerusut angumerineqarsinnaanissaannut periarfissiissaaq.

Minutsimi ataatsimi oqaaseqarsinnaatitaaneq upernaakkut ataatsimiinnermi kingullermi misilinneqareerpoq, misiliinerullu iluatsilluarnera tamanit isumaqatigiissutaagunarluni.

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup tamanna tunngavigalugu siunnersuut ilalerpaa.

Akunnermi apeqquteqarfiusinnaasumi minutsimi ataatsimi oqaaseqarsinnaatitaanermik misiliinermit misilittakkat tunngavigalugit Siulittaasoqarfiup siunnersuutigaa *apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuutit Inatsisartumullu ilaasortat aalajangiiffigisassatut siunnersuutaasa* oqaluuserineqarnerinut atatillugu apeqquteqarsinnaanermut imaluunniit malitsitut oqaaseqarsinnaanissamut tassungalu akissuteqarsinnaanissamut piffissat oqaaseqarfiusinnaasut taamatuttaaq minutsinit marlunnit minutsimut ataatsimut sivikillineqassasut.

Ataatsimiititaliilli paasivaa siullermeerinninnermi partiit arlallit siunnersuut eqqarsarnartoqartikkaat.

Piffissat oqaaseqarfiusinnaasut sivikillineqarnerat oqallinnermut eqeersimaarneruffiusumut pisariaqanngitsumillu kinguarsarneqannginnerusumut peqataasinnaasoq ataatsimiititaliap

akuerivaa. Peqatigitilluguli ataatsimiititaliap aamma akuerivaa piffissat oqaaseqarfusinnaasut ima killilerneqartigisariaqanngimmata partiit allat isumaannik tamatumunngalu tunngaviusunik paasinninnissamut periarfissanik, taamatullu aamma naaperiarfissaqarsinnaanermut akunnerminnilu isumaqatigiissuteqarsinnaanermut periarfissanik, ajorseriartitsillutik.

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup tamanna tunngavigalugu Siulittaasoqarfimmut **kaammattuutigaa** akissuteqarnermut piffissaliussaqt attatiinnarneqartussanngorlugu kingusinnerpaamik pingajussaaneerinninnissamut allannguutissatut siunnersuuteqaqqullugit. Taamaalilluni apeqquteqarnermut/malitsitut oqaaseqarnermut piffissaq oqaaseqarfusinnaasoq minutsimut ataatsimut sivikillineqassaaq, akissuteqarnermut piffissaq oqaaseqarfusinnaasoq suli minutsit marluullutik.

Peqatigitillugu siunnersuutigineqarpoq *apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuutit saqqummiunneqarnerinut taakkununngalu akissuteqaammik Naalakkersuisut saqqummiussisarnerinut piffissat oqaaseqarfusinnaasut* minutsinit qulinit tallimanut sivikillineqassasut. Aalajangiiffigisassatut siunnersuutit suliarineqartarneranni piffissamut oqaaseqarfusinnaasunut taakku naapertuupput.

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuut ilalerpaa.

Tamatuma saniatigut siunnersuutigineqarpoq ”*Naalakkersuisut naggataarutaasumik oqaaseqarnerat*” atorunnaassasoq, immikkoortumi aalajangiiviusussaannigitsumi oqaaseqarnissaat pisariaqanngitsutut isigineqarsinnaammat.

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuut ilalerpaa.

2.7. Qivisunerusumik oqaaseqarsinnaanissamik qinnuteqaatit

(Siunnersuummi § 1, nr.19)

Sivisunerusumik oqaaseqarsinnaanissamik Siulittaasoqarfimmut qinnuteqaat malittarisassat atuuttut malillugit ataatsimiinnissaq pineqartoq kingusinnerpaamik ullunik marlunnik sioqqullugu saaffiginnissutigineqarsimasariaqarpoq. Siunissami sivisunerusumik oqaaseqarsinnaanissamik qinnuteqaatit ataatsimiinnissaq pineqartoq kingusinnerpaamik ullormik ataatsimik sioqqullugu ullup qeqqanut tiguneqareersimasarnissaat siunnersuutigineqarpoq. Immikkorluinnaq pissutissaqartillugu piffissaliussap sanioqqunneqarnissaa Siulittaasoqarfiup akuerisinnaassavaa.

Piffissaliussaqt siunnersuutigineqartoq eqqarsaatigalugu siullermeerinninnermi uparuaasoqanngilaq.

Taamaattoorli, oqaluuserisassani immikkoortut annertoorujussuit oqaluuserineqarnerisa saniatigut, minutsini tallimani oqaaseqarsinnaanerup assersuutigalugu aningaasanut

inatsisissatut siunnersuutip aamma nunatta karsiata naatsorsuutaasa akuerineqarnissaannik siunnersuutip oqaluuserineqarnerini taamaallaat sivitsorneqarsinnaanissaa kissaatitut saqqummiunneqarpoq.

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup tamanna tunngavigalugu Siulittaasoqarfimmut **kaammattuutigaa** kissaatip tamatuma naammassineqarnissaa siunertaralugu kingusinnerpaamik pingajussaaneerinninnissamut allannguutissatut siunnersuuteqaqqullugit.

3. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

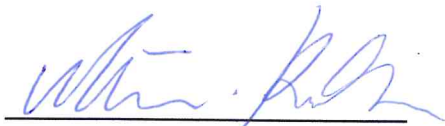
Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Siumup, Inuit Ataqatigiit, Demokraatit, Atassutip, Suleqatigiissitsigut Nunatta Qitornaasalu sinniisuutitaasa ataatsimiititaliap isumaqatigiittup kaammattuutai naapertorlugit Siulittaasoqarfik kingusinnerpaamik pingajussaaneerinninnermut allannguutissatut siunnersuutininik saqqummiussaqaareerpaat siunnersuutip iluserilikkamisut akuersissutigineqarnissaa inassutigaa.

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartup Partii Naleqqap sinniisuutitaata ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartup taamatullu aamma ataatsimiititaliap isumaqatigiittup kaammattuutai naapertorlugit Siulittaasoqarfik kingusinnerpaamik pingajussaaneerinninnermut allannguutissatut siunnersuutininik saqqummiussaqaareerpaat siunnersuutip iluserilikkamisut akuersissutigineqarnissaa inassutigaa.

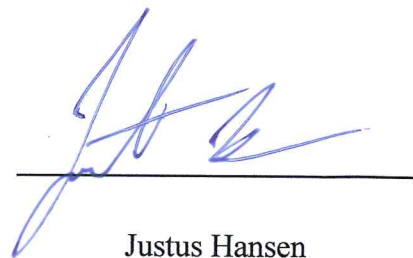
Taamatut oqaaseqaateqarluni isumaliutissiisummilu oqaatigineqartutut paasinnilluni ataatsimiititaliap matumuuna siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Vivian Motzfeldt
Siulittaasoq
Siumut

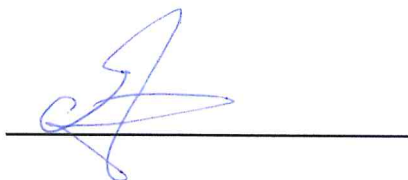
Mimi Karlsen
Inuit Ataqatigiit

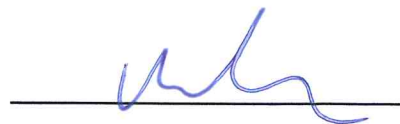
Justus Hansen
Demokraatit

14. november 2019

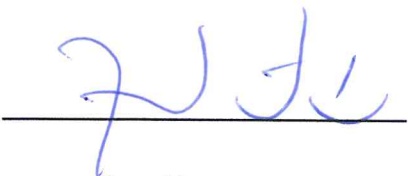
UKA2019/26

Nikkulaat Jeremiassen
Siumut

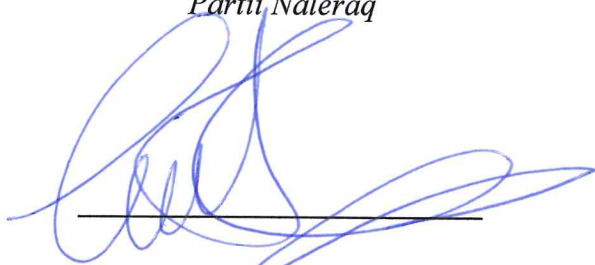
Peter Olsen
Inuit Ataqatigiit

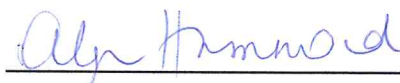
Jens Napaattooq
Partii Naleraq

Siverth K. Heilmann
Atassut

Tillie Martinussen
Suleqatigiissitsisut

Aleqa Hammond
Nunatta Qitornai